

Pedagógusjelöltek II. Országos Találkozója, 1973 Szeged

(Országos Szakmai és Tudományos Diákköri Konferencia)

A Művelődési Minisztérium Pedagógusképző Osztályának felkérésére és megbízásából a Szegedi Tanárképző Főiskola és Szeged város adott otthont a Pedagógusjelöltek II. Országos Találkozásának 1973. május 6–8. között.

A 3 napos találkozó az ország tanárképző főiskolái, tanító- és óvónőképző intézetei hallgatóinak nagy seregszemléje volt, és új szint hozott a pedagógusképző intézetek életébe. A pedagógusjelöltek a találkozó keretei között mutatták be egymásnak az ország nyilvánossága előtt a különböző tudományágakban, művészetekben és a sportban elért eredményeiket azzal az elhatározással, hogy egymás értékeit megismerjék, becsüljék és egymás eredményeiből tanuljanak. Bizonyosággal szolgált a találkozó, hogy a pedagógusjelöltek túlnyomó többsége hivatástudattal, szakmája szeretetével készül a pedagógus pályára és eszményük az alkotó ember. A találkozó megnyitóján Ilku Pál művelődésügyi miniszter ünnepi beszédében kiemelte, hogy csak az alkotó igényű, a nagy célokra törő pedagógusokkal lehet a magyar oktatásügy fejlesztését elvégezni, „olyanokkal, akik most többek akarnak lenni tegnapi önmaguknál, és akik holnap már nem elégednek meg a mai önmagukkal. A hasznos cél érdekében felmutatott fáradozások másokat is ilyen életvitelre inspirálnak és gyakorlatilag fordulnak szembe, válnak ellenfelévé az olyan általános szemléletnek, amely cinizmusba, önzésbe süllyed”.

Új színfoltja volt a találkozásnak, hogy annak egyes rendezvényein megfigyelőként, a tudományos diákkörök szekcióülésein szereplők, mint aktív közreműködők részt vettek a tudományegyetemek és más felsőoktatási intézmények pedagógia-pszichológia-népművelés tudományos diákköreiben dolgozó hallgatók, a testvéri szocialista országok delegációi, Szeged város és Csongrád megye számos gyakorló pedagógusa.

A találkozó keretén belül sor került a KISZ-tanácsstagok és az intézeti KISZ-vezetők tanácskozására. Az előbbin az intézeti demokratizmus kiszélesítését jelentő tanácsstagi rendszer tartalmi kérdéseiről, a KISZ-vezetők tanácskozásán a szocialista tanár-diák viszony volt a központi téma. A tanácskozáson részt vett és a vitába bekapcsolódott dr. Gosztonyi János miniszterhelyettes, Miklósvári Sándor, a minisztérium Pedagógusképző Osztálya és Barabás János, a KISZ Központi Bizottsága Egyetemi és Főiskolai Osztályának vezetője.

A pedagógusképző intézmények úttörővezetéssel foglalkozó tanárai és hallgatói bevonásával pedagógiai éretkezletet rendeztek az úttörő-vezetőképzésről, melyen a bevezető referátumot Szabó Ferenc, a Magyar Úttörők Országos Szövetségének elnöke tartotta. A tanácskozáson részt vett Füle Sándor, a Művelődésügyi Minisztérium Pedagógusképző Osztályának helyettes vezetője.

A találkozó három fő rendezvénysorozatát a pedagógusképző intézetek országos szakmai és a tudományos diákkörök országos konferenciája, a pedagógusképző

intézmények hallgatóinak országos spartakiádjá és a kulturális-művészeti együttesek fesztiválja képezte.

Az újszegedi szabadtéri színpadon 12 pedagógusképző intézmény művészeti együttese színes, tartalmas műsorral vonult fel, míg a házigazda főiskola énekkarai, zenekara és irodalmi színpada a Szegedi Nemzeti Színházban adott műsort.

A spartakiád versenyein 20 pedagógusképző intézmény hallgatói 6 sportágban (kézilabda, röplabda, atletika, torna, úszás, kosárlabda) mérték össze tudásukat.

A II. Országos Találkozó keretében került megrendezésre a pedagógusjelöltek XII. Országos Szakmai Konferenciája és a Tudományos Diákkörök XI. Országos Konferenciájának pedagógiai-pszichológiai-népművelés szekciója. A konferenciára 28 felsőoktatási intézményből – intézményi diákköri konferenciákon már bemutatott és véleményezett – 362 pályamunka érkezett. Az érdekelt intézményekből és szakmai szervektől felkért 40 tagú országos bíróáló bizottság 347 hallgató 275 dolgozatos pályamunkáját fogadta el. Bemutatásuk 6 főszekcióban történt. A pedagógiai szekcióban 78, a mozgalmi nevelés szekcióban 29, az audiovizuális eszközök pedagógiai alkalmazása szekcióban 31, a tantárgypedagógiai szekcióban (irodalom 13, magyar nyelvtan 14, matematika 15) 42, a pszichológiai szekcióban 59, a népművelési szekcióban 36 dolgozat bemutatására és megvitatására került sor.

A pályamunkák témái nagy változatosságot mutattak. Számos dolgozat külön dicsérete, hogy időszerű, a pedagógiai-pszichológiai kutatás által elhanyagolt, vagy csak a legújabban érintett témakörökkel foglalkozott és konkrét problémahelyzetek megoldására irányult. A munkák nagy része önálló kísérletekre, ill. vizsgálatokra épült. A jelöltek az eredmények pedagógiai aspektusú érvényesítésében is sok önállóságról adtak számot.

A témák változatosságát és korszerűségét mutatják az alábbi kiragadott példák. Pedagógiai: Jelentéselemek fejlődésének vizsgálata felsőtagozatos tanulók szókincsében; Tudás- és teljesítményszint mérését célzó kísérletek; Programozott oktatás és a gondolkodás fejlesztésének lehetősége az írásórán; Az egésznapos iskola szerepe a hátrányos helyzetű tanulók nevelésében; Az önállóság fejlesztésének módszerei és lehetőségei a közösségben; A pedagógiai folyamatok kibernetikai modellezése; Az iskolaotthon pedagógiai vizsgálata; A családi nevelés pedagógiai-pszichológiai problémái. Pszichológia: A különböző jelentésteliségű fogalmak elmozdulása telítődés hatására kreatív és non-kreatív személyeknél; Pályaválasztás érettségének komplex vizsgálata; A tanulók társas kapcsolatának vizsgálata és fejlesztésének lehetőségei; A tanulók problémamegoldás folyamatának vizsgálata; A tanulási sajátosságok vizsgálata; Motiváció a tanulásban. Mozgalmi nevelés: Petőfi és hazaszeretet az úttörőcsapatban; Népek közötti megértésre és barátságra nevelés az úttörőház munkájában; Felvételiző hallgatók politikai arculatának változása irányulásának vizsgálata. Audiovizuális eszközök pedagógiai alkalmazása: Az ITV-órák összekapcsolása a gyermekkönyvtári foglalkozással; Motiváció szerepe az ITV-adásban; Az iskolarádió műsorainak hatástani vizsgálata; Oktatófilmek szerepe és lehetőségei az általános iskolai szakoktatásban; Szemléltető rövidfilm a matematikai mozgási feladatokhoz. Magyar irodalom tantárgy: Olvasóvá nevelés – olvasók nevelése; Általános iskolai tanulók irodalomszemlélete Petőfi-képeinek tükrében; Zenei szemléltetés a komplex esztétikai nevelés tükrében. Nyelvtan: Kísérlet egy nyelvtani probléma programozására; Általános iskolai tanulók kiejtésének vizsgálata. Matematika: Írásvetítő szerepe a matematika oktatásban; Új tantervi „Halmazelmélet” c. anyagrésze egy részének programja; Hagyományos matematikai oktatás, a Lenárd-féle matematikai kísérlet és a komplex matematikai kísérlet összehasonlítása a tanulói teljesítmény alapján; Paralelogrammák tulajdonságainak ismertetése egyéni oktatógép segítségével. Nép-

művelés: Kísérlet a közművelés tartalmi megújítására; Tudománytörténet az oktatásban; Irodalmi ízlés fejlesztésének vizsgálata; Biológiai tárgyú ismeretterjesztő előadások korszerű szemléltetése; Bak község népdalkincse; Szank község forrásai és irodalma.

A szekcióülések (egyidejűleg 20 teremben) állandó nagy érdeklődéssel zajlottak, egyes esetekben végig zsúfolt teremben. A viták igen elevenek, alkotójellegűek, elvszerűek voltak, azok intenzitását fokozta, hogy a pályamunkák témakörönként kerültek bemutatásra és több dolgozat meghallgatása után került sor azok megbeszélésére. A pedagógiai felelősségtudattól áthatott szakmai észrevételek több szekció munkájának tapasztalatcsere jellegét biztosították.

A diákköri konferenciákkal szoros kapcsolatba került megrendezésre a tanárképző főiskolák hallgatói országos matematikai feladatmegoldó versenye; a pedagógusképző intézmények hallgatói képzőművészeti, fotóművészeti és az oktatástechnikai eszközök kiállítása. A képzőművészeti kiállításon 13 intézmény hallgatóinak több mint 200 pályamunkája, a fotóművészeti kiállításon közel 100 fotómunka, a szemléltető eszköz kiállításon 15 tanezszköz bemutatására került sor.

A pályamunkákat bemutató hallgatók között a találkozó ünnepélyes záróülésén 10 minisztériumi fődíjat, a társadalmi szervek, intézmények és vállalatok által felajánlott 72 különdíjat osztottak ki.

A Pedagógusjelöltek II. Országos Találkozásán részt vett hallgatók közül több száz ez év szeptemberében az ország különböző iskoláiban kezdi meg élethivatásának gyakorlatát és remélhetően folytatja főiskolás éveiben megkezdett alkotó életét. A fiatalabb korosztályhoz tartozó társaik közül példájukat követve újabb százak a tanulási munka mellett alkotó-diákköri produktumaikkal pedig már készülnek a III. találkozóra, Szombathelyre.

Kobor Jenő

DR. KERÉKGYÁRTÓ IMRE
Budapest

A pedagógus munkája

Nagy a dicsőség, melyet mindegyik
Szerezhet itten, de tudjátok-e,
Csak nagy munkáért jár ez a dicsőség!
Petőfi

MAUGHAM nyilatkozata szerint a kutya ugat, a macska nyávog, az író ír. Nyilatkozatára fájdalmasan visszhangzanak Radnóti Miklós egyik eklogájának sorai. Mindketten arról tesznek hitet, hogy a munka emberségünk alapvető kritériuma, az emberi nagyságé pedig az, hogy valaki szétválaszthatatlanul azonosulni képes munkájával, amely már nem is munka többé, hanem hivatás. Az emberrel foglalkozó tudományok, köztük a pszichológia és a szociológia a tevékenységet három nagy területre osztják: munkára, pihenésre és szórakozásra. Azok számára, akik messze felülemelkednek a statisztikai átlagon, a három terület között elmosódnak a határok. Az emberi élet mesgyéin Mikszáthtal tiltakoznak: ne ünnepeljék őket azért, mert sokat dolgoztak. Munkájuk alkotás, tehát pihenés és szórakozás is volt